

Sveriges Tandläkarförbund

2006-03-14

Europeiska Gemenskapernas Kommission
DG Hälsa och konsumentskydd
Enhet C4 – Hälsans bestämningsfaktorer
e-post: SANCO-C4-NUTRITIONSGREENPAPER@cec.eu.int
Luxemburg

Yttrande över grönboken ”Främja goda kostvanor och motion: En europeisk dimension i arbetet för att förebygga övervikt, fetma och kroniska sjukdomar”

Inledning

Förbundet är starkt engagerat i orala hälsofrågor. Sedan ca två år tillbaka driver förbundet ett särskilt projekt under benämningen ”Tandläkare mot godis och läsk”. Syftet med projektet är att på riksplanet i Sverige arbeta med opinionsbildning kring barns orala (karies och frätskador) och allmänna hälsa (övervikt, fetma och dess följsjukdomar) för att bidra till att motverka den negativa hälsoutvecklingen för barnen. Förbundet arbetar för att barnen ska få en miljö som inte uppmanar till hög konsumtion av läsk, godis och andra sockerrika produkter och peka på vikten av bra matvanor. Metoden som används är att med konkret faktaunderlag påverka barnens nätverk, både privata och samhälleliga. Vi granskar och kartlägger konsumtionsmönster och samlar fakta om barnens konsumtionsmönster av sockerrika produkter. Förbundet vill nå politiker, beslutsfattare och personal i förskolan och skolan samt beslutsfattare och ledare inom idrottsrörelsen. Mot den bakgrunden vill förbundet lämna följande synpunkter på rapporten.

Insatsområden

V.3.1. Fokus på barn och ungdomar

Sveriges Tandläkarförbund vill framföra hur viktig barnens vanor och miljö är för utvecklingen av deras hälsa. Studier har visat att barnens val av mat styrs av hur lättillgänglig den är.

Förbundets fasta ståndpunkt är att beslutsfattare bör göra skolan till en godis- och läskfri zon och samtidigt satsa på näringsrik mat. Sveriges

Tandläkarförbundet har vid två tillfällen, vid det ena tillfället med hjälp av förbundets egna medlemmar, kartlagt försäljningen av godis- och läsk vid Sveriges högstadieskolor. Resultatet 2004 var att 6 skolor av 10 sålde godis och läsk till eleverna. Den uppföljande undersökningen 2005 visade att endast 2 skolor av 10 sålde godis och läsk. Resultaten spreds vid båda tillfällena till beslutsfattare och media.

Våra undersökningar visar att fler och fler skolkaféer väljer bort godis och läsk ur sortimentet och istället satsar på hälsosamma mellanmålsalternativ. Sveriges Tandläkarförbundet arbetar kontinuerligt med att påverka fler skolor att ta detta beslut.

Förbundets ståndpunkt är att även förskolan bör vara en sockerfri zon.

Barnen vänjer sig vid den söta smaken och väljer sedan bort den mer näringsrika kosten som inte är söt. När detta blir en vana är det givetvis mycket allvarligt. De går miste om de viktiga näringsämnen samtidigt som de får i sig socker som ger blodsockersvängningar som i sin tur ger ökade insulinnivåer som i sin tur binder fett i kroppen.

Vid ett tillfälle har Sveriges Tandläkarförbundet kartlagt vad som serveras som mellanmål inom förskolan. Resultatet, att fler än hälften av Sveriges förskolor serverade sötade mellanmål upp till tre gånger i veckan, kommunicerades ut i media och till beslutsfattare inom kommunen. Nu planerar förbundet en uppföljande undersökning.

Sveriges Tandläkarförbundet höll hösten 2005, med hjälp av tandläkare och dietister, ett seminarium om socker och dess skadeverkningar för förskolepersonal i Stockholm. Ett 100-tal personer från Stockholms- och Mälardalsregionen deltog.

Förbundet planerar att samla in fakta om godis- och läskförsäljningen inom barn- och ungdomsidrotten samt inom det övriga föreningslivet där barn deltar.

Förbundet arbetar för att det bör finnas en tydlig policy för vilken mat och dryck som ska, och inte ska, serveras på våra förskolor, skolor, inom barnidrott och annan föreningsverksamhet för barn.

Förbundets aktiviteter på det här området har gett stor uppmärksamhet i media vilket sannolikt bidragit till att frågan nu förs upp till diskussion inom skolor och kommuner och beslut om att minska tillgängligheten av sockerrika produkter inom skola och förskola fattas. Även konsumentministern talar nu om ”godis- och läskfria zoner” i sitt senaste matmanifest.

V.5.1 Förebyggande behandling av övervikt och fetma inom hälso- och sjukvården

I några regioner i Sverige genomförs inom den offentliga tandvården nu systematiska hälsosamtal med barn och deras föräldrar. Varje tandläkare ställer

samma korta frågor till alla barnpatienter respektive deras föräldrar (om barnet är under 7 år). Frågorna är öppna och enkla och följs av tre enkla hälsobudskap.

V.8.1 Främja en integrerad och heltäckande strategi för att främja goda kostvanor och motion

Det är viktigt att sjukvården och tandvården arbetar tillsammans för att främja goda kostvanor. Informationen når fram bättre när den upprepas av flera personer med auktoritet på området. Sjukvården får dock ansvara för råden kring ökad motion.

Med vänlig hälsning
Sveriges Tandläkarförbund

Roland Svensson
Ordförande